ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

ЗА НАСТАНАТИТЕ ЗНАЧАЈНИ ПРОМЕНИ ВО ФИНАНСИСКИОТ РЕЗУЛТАТ ВО ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ - ЈУНИ 2023 ГОДИНА

- **Сметководствени политики и методи на вреднување на ставките од финансиските извештаи споредено со последните годишни ревидирани финансиски извештаи;**

Во овој период нема промени во сметководствените политики.

- **Остварени вкупни приходи во однос на претходниот период, кратка анализа на приходите и расходите и на остварениот финансиски резултат;**

Во табелата подолу се прикажани издвоени финансиски информации и показатели, како и нивната промена споредбено со претходниот период.

Информации од Билансот на успех

во 000 денари

	Тековен период 30.06.2023	**Претходен период 30.06.2022**	**Промена**	**% на промена**
Вкупни Приходи	13.869.736	16.327.921	-2.458.185	-15,06%
Оперативни Приходи	13.782.625	16.218.474	-2.435.849	-15,02%
Приходи од продажба	13.737.704	16.099.987	-2.362.283	-14,67%
- % во оперативни приходи	99,67%	99,27%	0,40%	
Вкупни Расходи	13.531.032	15.742.927	-2.211.895	-14,05%
Оперативни Расходи	13.519.848	15.720.712	-2.200.864	-14,00%
Набавна вредност на трговски стоки	12.006.792	14.293.828	-2.287.036	-16,00%
- % во оперативни расходи	88,81%	90,92%	-2,11%	
Финансиски расходи	7.366	6.739	627	9,30%
Добивка пред оданочување	***338.704***	***584.994***	***-246.290***	***-42,10%***

Информации од Билансот на состојба

во 000 денари

	Тековен период 30.06.2023	**Претходен период 31.12.2022**	**Промена**	**% на промена**
Постојани средства	5.886.453	5.857.552	28.901	0,49%
Тековни средства	2.738.204	3.251.098	-512.894	-15,78%
Залихи	1.200.410	1.164.924	35.486	3,05%
Побарувања од купувачи	379.287	412.534	-33.247	-8,06%
Останати побарувања	511.095	1.091.521	-580.426	-53,18%
Пари и парични еквиваленти	130.754	349.722	-218.968	-62,61%
Вкупно средства	8.624.657	9.108.650	-483.993	-5,31%
Главнина и резерви	7.162.641	7.334.116	-171.475	-2,34%
Вкупно обврски	1.462.016	1.774.534	-312.518	-17,61%
Тековни обврски	1.460.414	1.771.245	-310.831	-17,55%
Обврски по кредити	-	305.087	-305.087	-100,00%
Обврски спрема добавувачи	464.183	519.179	-54.996	-10,59%

Значајни финансиски показатели

	Тековен период 30.06.2023	Претходен период 30.06.2022	Промена
Бруто маржа (%)[1]	12,60%	11,22%	1,38%
Нето маржа (%)[2]	2,46%	3,61%	-1,15%
ROA[3]	3,61%	6,19%	-2,58%
ROE[4]	4,35%	8,07%	-3,72%
ROCE[5]	3,61%	7,34%	-3,73%

Во текот на првата половина од 2023 година, опкружувањето во кое работеше Друштвото сеуште беше нарушено и тоа во најголем дел поради воениот конфликт помеѓу Русија и Украина, кој има силно влијание на цените на енергенсите на светските берзи. Цените на енергенсите на светските берзи во текот на полугодието делумно се стабилизираа, односно се намалуваа, а се со тенденција на достигнување на предвоените нивоа. Намалувањето на цените на енергенсите, позитивно влијаеше на увезената инфлација, која постепено се намалува, иако не со посакуваниот интензитет. Дополнително, со цел намалување и контрола на домашната инфлација која на крајот на 2022 година беше двоцифрена, Народната Банка на Република Северна Македонија, во текот на првите шест месеци од 2023 година презема монетарни мерки и во повеќе наврати ги зголеми референтните каматни стапки.

Продолжувањето на воениот конфликт, намалувањето на цените на енергенсите, монетарните мерки и високата инфлација, неминовно влијаеа и врз работењето на „Макпетрол" АД. Но, како резултат на посветеноста и ангажираноста на Раководството, во текот на првата половина од 2023 година Друштвото обезбеди непрекинато снабдување со нафтени деривати и природен гас, иако се справуваше со локална и светска неизвесност.

И покрај сите предизвици, во текот на првата половина на 2023 година, „Макпетрол" АД оствари позитивни резултати кои ги надминаа планираните, иако приходите и добивката забележаа пад.

Во текот на 2023 година, „Макпетрол" АД Скопје оствари вкупен приход во износ од 13,87 милијарди денари, кој е помал од минатогодишниот за 2,46 милијарди денари, односно остварен е пад од 15,06%.

На квартално ниво, вкупните приходи во 2023 година како што се прикажани долу се намалуваат, во најголем дел поради намалувањето на цените на нафтените деривати.

	К1/2021	К2/2021	К3/2021	К4/2021	К1/2022	К2/2022	К3/2022	К4/2022	К1/2023	К2/2023
Вк. Приходи	3.961.524	4.934.729	7.408.888	6.173.174	7.062.419	9.265.502	11.548.385	9.728.126	6.955.439	6.914.297
Вк. Расходи	3.921.032	4.751.917	6.280.501	5.998.614	6.847.471	8.895.456	11.091.677	9.361.216	6.828.858	6.702.174
Добивка пред одан.	40.492	182.812	1.128.387	174.560	214.948	370.046	456.708	366.910	126.581	212.123

[1] Бруто маржа = (Приходи од продажба - Набавна вредност) / Приходи од продажба
[2] Нето маржа = Добивка пред оданочување / Оперативни приходи
[3] ROA = Нето-добивка по оданочување / Вкупно средства
[4] ROE = Нето-добивка по оданочување / Главнина и резерви
[5] ROCE = Оперативна добивка / (Вкупни средства – Тековни обврски)

Во структурата на приходите, најголем удел со 99,05% имаат приходите од продажба, од кои 95,97% се остварени преку продажба на домашен пазар, а само 3,08% се остварени преку продажба на странски пазар.

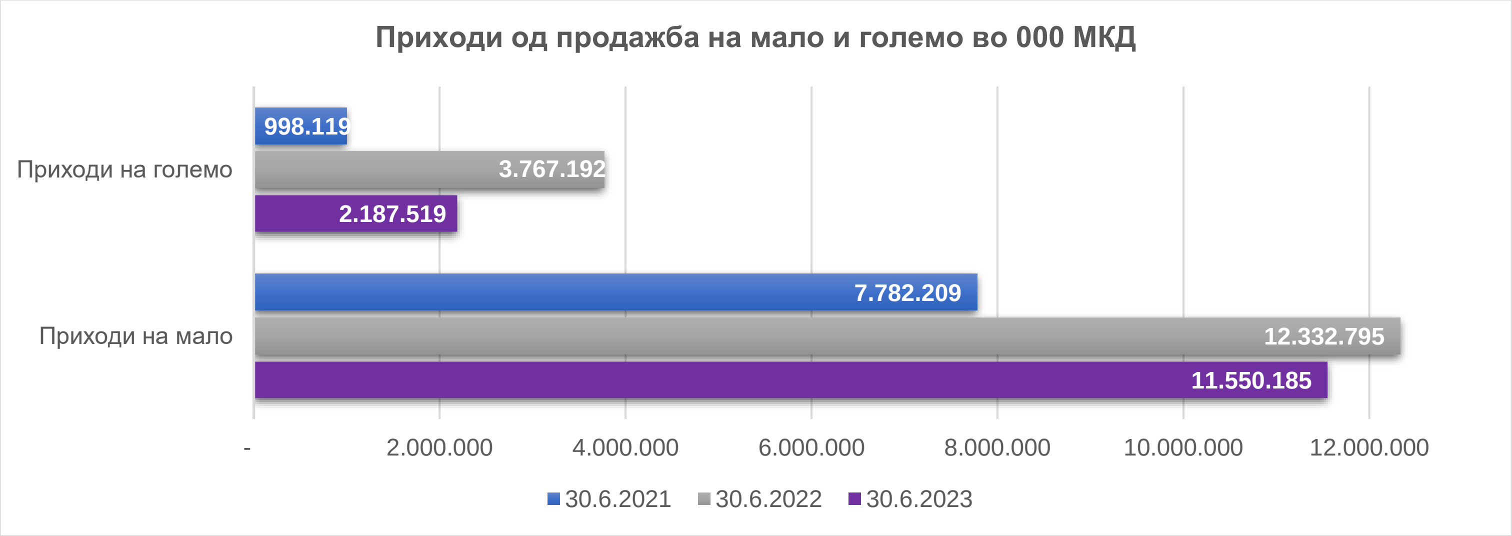

Падот на приходите, споредбено со минатата година, во најголем дел се должи на намалените приходи на големо за 41,93%, а истите учествуваат со 15,92% во приходите од продажба. Главни причини за намалување на приходите на големо се падот на продажбата на природен гас од 28%, како и падот на продажбата на млазно гориво од 35%.

Во текот на првото полугодие од 2023 година, при неповолни економски услови, Друштвото како потврден лидер на малопродажниот пазар го зголеми количинскиот промет со нафтени деривати на мало за 4,97%. Во согласност со стратегијата, а со цел задоволување на потребите на потрошувачите кои се секогаш во фокусот, Друштвото го прошири малопродажниот асортиман кој се нуди на бензинските станици, а прометот со истиот се зголеми за 15,26%.
Но и покрај зголемувањето на количинскиот промет, приходите на мало бележат пад од 6,35% како резултат на намалувањето на цените на нафтените деривати на светските берзи, кои како набавни цени зафаќаат најголем дел од малопродажната цена на дериватите.

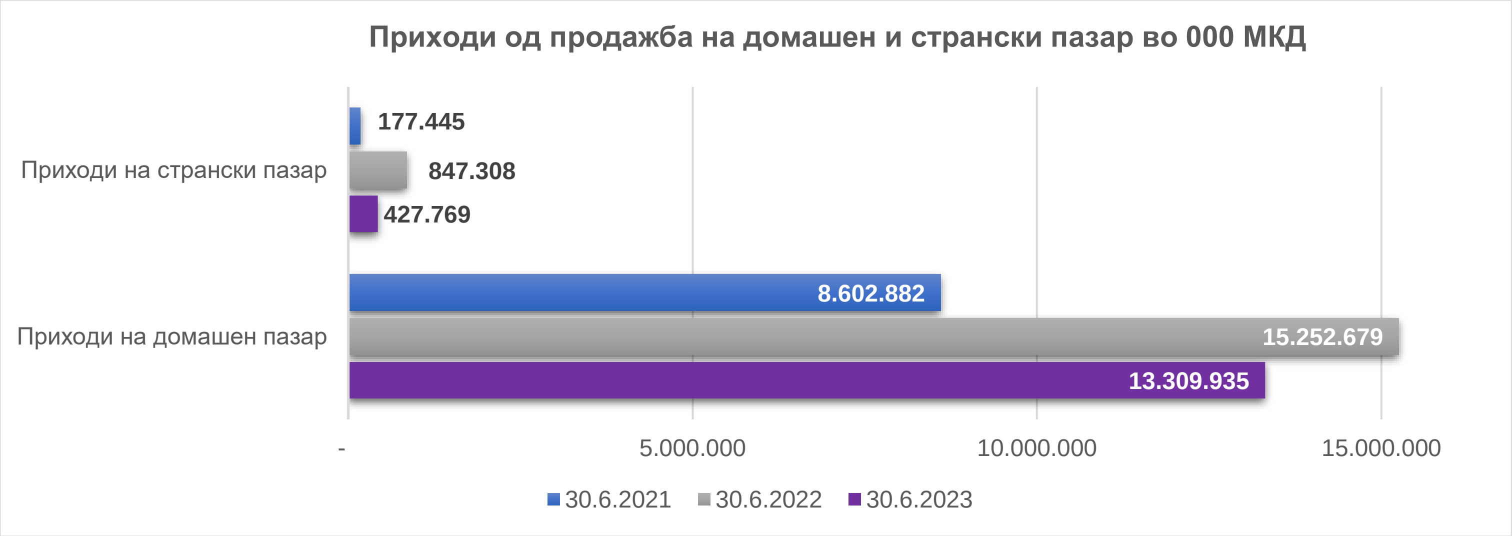

Вкупните расходи остварени во 2023 година се во висина од 13,53 милијарди денари што претставува намалување во однос на минатата година за 2,21 милијарди денари или за 14,05%.

Падот во најголем дел се должи на намалените расходи за набавна вредност на трговски стоки од 16%, поради стабилизацијата на цените на светските берзи како резултат на моменталното надминување на предизвиците од светската енергетска криза, која сеуште не се смета за завршена.

Набавната вредност го следи трендот на приходите од продажба, што е неминовно со оглед дека истата во апсолутен износ е дел од приходите од продажба, односно зафаќа околу 87% од истите.

Расходите за набавна вредност на трговски стоки, односно набавните цени, се расходи врз кои Друштвото има лимитирано влијание. Истото се должи на регулирањето[6] на најголем дел од набавните цени на нафтените деривати. Доколку набавната цена на одреден дериват не е регулирана, истата зависи од комплетно екстерни глобални фактори и движења, како што се цените на нафтените деривати на светските берзи и курсот на денарот во однос на доларот.

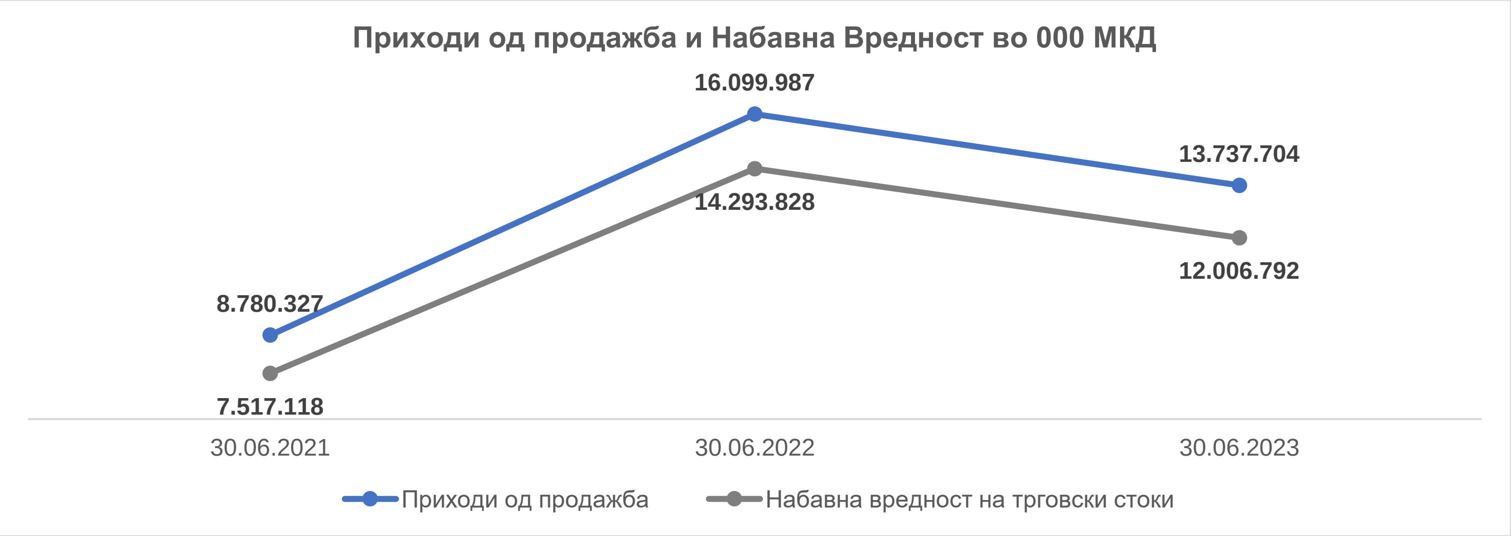

На графиконот подолу се прикажани движењата на расходите во илјади денари, со исклучок на набавната вредност, која е презентирана претходно.

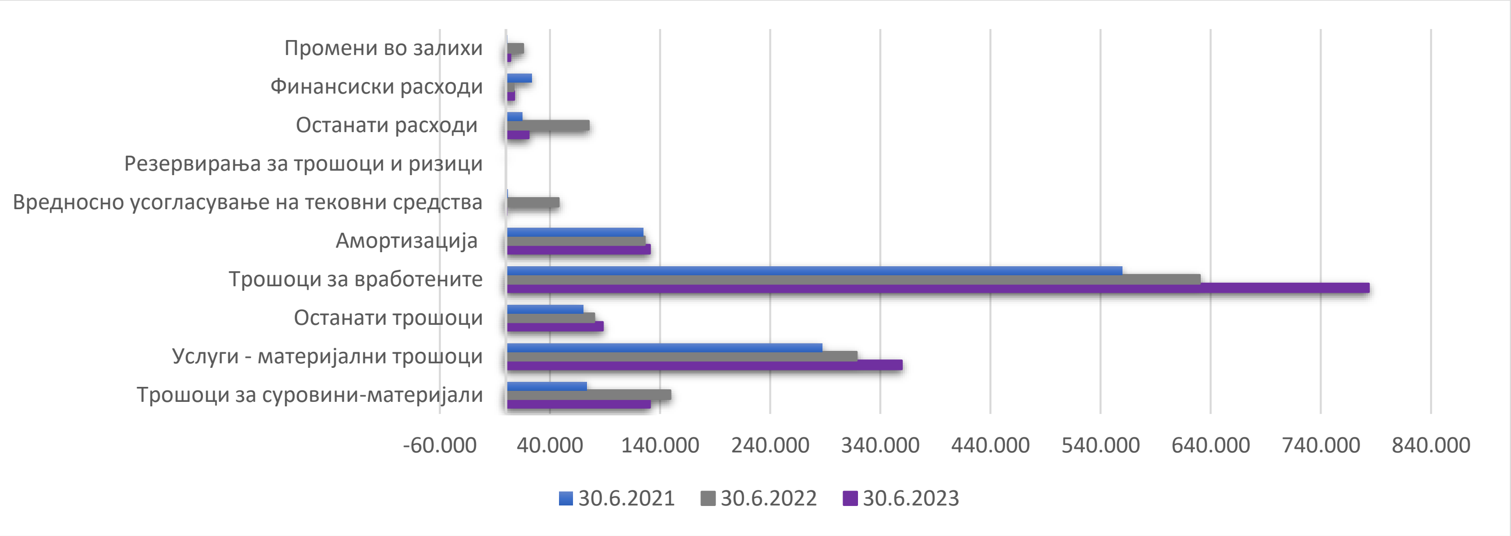

[6] Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги на РСМ донесува одлуки за утврдување на највисоките малопродажни цени на нафтени деривати и горива за транспорт, а во истата се вклучени следниве деривати: Еуросупер БС-95, Еуросупер БС-98, Еуродизел БС (Д-Е V), Екстра Лесно 1 (ЕЛ-1) и Мазут М-1 НС.

Како резултат на остварените приходи и расходи, на крајот на периодот, Друштвото оствари позитивни финансиски резултати искажани преку добивка пред оданочување во износ од 339 милиони денари која е помала за 42% од остварената добивка за шесте месеци минатата година кога изнесуваше 585 милиони денари.

На графиконот подолу е прикажана добивката пред оданочување за 2023 година, како и споредбата на позициите од билансот на успех со истиот период минатата година. Во истиот, со зелена боја, се прикажани позитивните движења, односно движења кои ја зголемуваат добивката, а со црвена боја се прикажани негативните, односно движења кои ја намалуваат добивката.

Врз база на остварените резултати, можеме да заклучиме дека Друштвото остварува континуиран успех и се задржува на лидерската позиција децении наназад, а истото е резултат на посветеноста на вработените, кои се најголемата сила и движечка енергија на Макпетрол АД.

Со цел надминување на економската криза и подобрување на животниот стандард на вработените во текот на 2023 година, се покачија платите на вработените. Истакнатиот труд и посветеност, исклучителната работна етика и силната тимска работа беа наградени со распределба на вкупно 149,1 милиони денари од годишната добивка, со што секој од вработените доби паричен износ во просек од 97% од нивната плата. Дополнително во текот на првото полугодие Управниот Одбор на Друштвото донесе одлука за исплата на регрес за годишен одмор во нето висина од 36.000 денари, што е на ниво на просечната нето плата во државата.

- **Исплатени дивиденди (вкупно и по акција);**

Друштвото во текот на периодот нема исплатено дивиденда. На XXVII-тото Собрание на Акционери на Макпетрол АД Скопје, одржано на 30.05.2023, Друштвото донесе одлука бр. 0201-26/2-3 за исплата на дивиденда за 2022 година, во бруто-износ од 333.775.200 денари или 3.300 денари бруто по акција. Истата ќе се изврши најдоцна до 30.09.2023.

Во табелата долу е прикажан дивидендниот принос во последните пет години.

	2018	2019	2020	2021	2022
Дивиденден принос[7]	2,74%	2,57%	2,74%	3,83%	4,90%

[7] Дивиденден принос = Објавена дивиденда / Последна пазарна цена на крај на периодот

- **Вложувања или продажба на материјални средства (недвижности, постројки и опрема) или значителен отпис;**

Во текот на првата половина од 2023 година „Макпетрол“ го продолжи силниот **инвестициски циклус** и вложи преку **153 милион денари**, како во реконструкција така и во изградба на нови малопродажни и големопродажни објекти.

- **Промени во кредитните задолжувања;**

Ликвидноста и солвентноста на „Макпетрол“ АД во текот на 2023 година остана генерално стабилна, што може да се забележи и преку позитивните промени во долунаведените показатели, односно нема промени во кредитната изложеност поголеми од 30%, дури заклучно со крајот на првото полугодие на 2023 година Друштвото нема ниту краткорочни ниту долгорочни задолжувања.

Друштвото за време на деловното работење во севкупниот извештаен период, не дошло во ситуација да има доспеани, а ненамирени обврски по кој било основ (кредити, обврски спрема добавувачи, јавни давачки и плати на вработени).

Значајни показатели на ликвидност и солвентност

	Тековен период 30.06.2023	**Претходен период 31.12.2022**	**Промена**
Тековни средства / Тековни обврски	187,50%	183,55%	3,95%
Gearing[8]	-1,86%	-0,61%	-1,25%
Вкупни обврски / Вкупни средства	16,95%	19,48%	-2,53%
Вкупни обврски / Главнина и резерви	20,41%	24,20%	-3,79%
Главнина и резерви / Вкупни средства	83,05%	80,52%	2,53%
Обврски по кредити	-	305.087	-100%

- **Исполнување на планот и очекувања за претстојниот период.**

Како резултат на конзистентната и напорна работа како од страна на вработените, така и од страна на Раководството, во првата половина од 2023 година остварена е добивка по оданочување од 311 милиони денари, која е за 42 милиони денари или 16% поголема од планираната.

Главната причина за достигнувањето и надминувањето на Планот за работење на Друштвото за 2023 година е зголемениот количествен промет со бензини и дизел горива за 2%, како резултат на растот на основната дејност на Друштвото. Дополнително врз надминувањето на Планот свое влијание имаше и оптимизацијата на оперативните трошоци.

Со мерките кои што ги презема Раководството на Друштвото не се предизвика потреба од отпуштање на вработени, чиј што број дури и се зголеми во време на криза. Во текот на првата половина од 2023 година на „Макпетрол“ АД Скопје му се приклучија 115 нови вработени.

Очекувањата за втората половина од деловната 2023 година се во согласност со Планот за работење на Друштвото.

[8] Gearing = Нето долг / (Нето долг + Главнина и резерви)
Нето Долг = Обврски по кредити - Пари и парични еквиваленти